Autor: Slavomir Kalma, Zverejnené: 05.02.2021, Aktualizované: 17.01.2024

SVIATOSŤ MANŽELSTVA

Manželskú zmluvu, ktorou muž a žena vytvárajú medzi sebou celoživotné spoločenstvo, zamerané svojou prirodzenou povahou na dobro manželov a na plodenie a výchovu detí, povýšil Kristus Pán medzi pokrstenými na hodnosť sviatosti. (KKC § 1601)

Apoštol Pavol hovorí: "Muži, milujte svoje manželky, ako aj Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu, aby ju posvätil."(Ef 5, 25-26)
A hneď dodáva: "Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi."(Ef 5, 31-32)

Ako na to v praxi?

Absolvujte prípravu na manželstvo.
Kurzy sa konajú príležitostne, podľa potreby, spravidla v niektorú sobotu. Presné dátumy konania kurzov nájdete na výveske, alebo webstránke farnosti. Prípravu môžete absolvovať aj inde, je potom potrebné vyžiadať si potvrdenie o jej absolvovaní!
OBZVLÁŠŤ ODPORÚČAME kurzy *"DO MANŽELSTVA"* - ak sa Vám dá, isto neváhajte a využite!
V DOSTATOČNOM PREDSTIHU

FARSKÝ ÚRAD: Navštívte tunajší farský úrad a overte si termín sobáša (či je voľný) a prekonzultujte s farárom základné údaje ohľadom Vami plánovaného sobáša.
Ak nemôžete navštíviť v tejto fáze náš farský úrad osobne, určite urobte nasledovné:
telefonicky si overte, či je k dispozícii dátum a čas sobáša, ktorý plánujete.

POČÍTAJTE, prosím, s tým, že kostol je verejná budova, slúžiaca všetkým. V ten istý deň sa môže pred Vami prípadne aj po Vás odohrávať aj iný sobáš, či iné farské podujatie (aj keď nie je ešte aktuálne uvedené na stránke farnosti). Rátajte s tým, prosím! V prípade, že by ste z nejakého dôvodu potrebovali mať k dispozícii priestory kostola a jeho okolia skôr, než 15 minút pred sobášom a dlhšie, než do 30 minút po skončení obradu, dohodnite si prosím tieto požiadavky s farským úradom!

MESTSKÝ ÚRAD: na miestnom matričnom úrade (v mieste, kde budete uzatvárať manželstvo) spíšte ***žiadosť o uzavretie manželstva***.

TRI MESIACE PRED SOBÁŠOM:
Ak ste boli pokrstení v inej farnosti, ako v našej, tak si dajte poslať, alebo si osobne vyžiadajte svoj čerstvý krstný list, ktorý v čase sobáša nebude starší ako 6 mesiacov (slúži totiž aj ako potvrdenie o slobodnom stave).
Ak ste ale boli pokrstení v našej farnosti, krstný list žiadať nemusíte.
Ak ani jeden z Vás nemá kánonické trvalé alebo prechodné bydlisko na území našej farnosti, tak si vyžiadajte na farskom úrade v mieste kánonického trvalého alebo prechodného bydliska jedného z Vás licenciu k sobášu.

"Manželstvá sa majú sláviť vo farnosti, v ktorej jedna z uzavierajúcich stránok má trvalé alebo prechodné bydlisko, alebo sa tam mesiac zdržiava ... ***s povolením vlastného ordinára alebo vlastného farára*** *sa môžu sláviť inde."* (c. 1115 CIC)
*"**Každý dostáva svojho farára a ordinára na základe tak trvalého, ako aj prechodného bydliska**."* (c. 107 §1 CIC)

KÁNONICKÉ TRVALÉ BYDLISKO: ***"Trvalé bydlisko získava osoba takým pobytom na území niektorej farnosti alebo aspoň diecézy, ktorý je spojený buď s úmyslom zostať tam natrvalo, ak ju niečo neodvolá, alebo ak sa jej pobyt pretiahol na plných päť rokov."* (c. 102, §1 CIC) - to znamená, že tam skutočne v tej chvíli bývate a to alebo najmenej už 5 rokov, alebo s úmyslom ostať tam natrvalo.**

KÁNONICKÉ PRECHODNÉ BYDLISKO: ***"Prechodné bydlisko získava osoba takým pobytom na území niektorej farnosti alebo aspoň diecézy, ktorý je spojený buď s úmyslom zostať tam aspoň tri mesiace, ak ju niečo neodvolá, alebo sa skutočne pretiahol na tri mesiace."* (c. 102, §2 CIC) - to znamená, že tam skutočne v tej chvíli bývate a to alebo najmenej už 3 mesiace, alebo s úmyslom ostať tam bývať najmenej 3 mesiace.**

"Trvalé a prechodné bydlisko sa stráca odchodom z miesta s úmyslom nevrátiť sa" (c. 106 CIC)

Ak niektorý z Vás uzatvára už druhé, či ďalšie manželstvo, prineste si so sebou potvrdenie o smrti predošlého manžela, prípadne rozhodnutie cirkevného súdu o vyhlásení nulity (neplatnosti) predchádzajúceho manželstva a následnom civilnom rozvode.

Zistite si mená, adresy a rodné čísla dvoch svedkov k sobášu.

So žiadosťou o uzavretie manželstva z matričného úradu, s krstnými listami, licenciou od Vášho farára (ak treba), s potvrdením o absolvovaných kurzoch (čiže príprave na sobáš) a údajmi o svedkoch príďte čím skôr na náš farský úrad, aby sa mohla vyplniť cirkevná sobášna zápisnica a preskúmať, či nie je potrebné žiadať licenciu, alebo dišpenz z biskupského úradu. Termín, kedy prídete, si vopred telefonicky dohodnite!

Pokiaľ ste:
katolík – nekatolík (napr. evanjelik, metodista – ale vždy kresťan)
katolík – nepokrstený (čiže nekresťan, napr. moslim, budhista, ateista,...)
katolík – nepraktizujúci katolík (nebol napr. ani na 1. sv. prijímaní, alebo bol, ale už nežije nábožensky a pod.), privedte si so sebou na stretnutie na fare aj dvoch iných ľudí, aby ste mohli spoločne pred nimi ako svedkami podpísať *"Prehlásenie o výchove detí"*, na základe ktorého Váš biskup vydá licenciu, resp. dišpenz k sobášu! Nemusia to byť nutne tí istí svedkovia, ktorých budete mať na sobáši, aj keď je pekné, ak sú. Pretože svedkovia budú potvrdzovať záväzok Vás oboch, musia to byť teda okrem Vás ešte ďalší dvaja ľudia, ktorí Vás poznajú a ktorým aj Vy dôverujete. Neměžete si teda robiť ako snúbenci jedného zo svedkov navzájom...

To isté platí aj v prípade, že sa na Vás vzťahuje niektorá z manželských prekážok *(podrobnejšie sa im venujeme v príprave na manželstvo)*!

Žiadosť sa podáva u ordinára (biskupa) miesta Vášho alebo kánonického trvalého, alebo prechodného bydliska: ***"Každý dostáva svojho farára a ordinára na základe tak trvalého, ako aj prechodného bydliska."* (c. 107 §1 CIC); *"Miestny ordinár môže svojich podriadených, kdekoľvek sa nachádzajú, ... dišpenzovať od všetkých prekážok cirkevného práva s výnimkou tých, ktorých dišpenzovanie je vyhradené Apoštolskej stolici."* (c. 1078 §1 CIC)**

SOBÁŠNY OBRAD

Všetci vstanú. Kňaz ide k tým, čo hodlajú prijať sviatosť manželstva, a pýta sa ich:

Otázky:
Kňaz: M. a M., rozhodli ste sa uzavrieť sviatostné manželstvo. Teraz nastáva tá chvíľa, keď Kristus Pán tu pred zástupcom Cirkvi a pred cirkevnou obcou sviatostne spečatí vašu lásku. Preto sa vás pred Bohom a Cirkvou pýtam: Je toto vaše rozhodnutie slobodné a úprimné?
Obidvaja: Áno.

Kňaz: M. a M., ste rozhodnutí žiť v úprimnej láske a vzájomnej úcte po celý život?
Obidvaja: Áno.

Ďalšiu otázku možno vynechať, ak sú prijímajúci sviatosť manželstva už starší.
Kňaz: Chcete si založiť rodinu. Pýtam sa vás pred Bohom a Cirkvou. Ste ochotní s láskou prijať deti ako dar Boží a vychovávať ich podľa Kristovho evanjelia a zákonov jeho Cirkvi?
Obidvaja: Áno.

Manželský súhlas
Kňaz ich vyzve, aby vyjadrili svoj súhlas:
Keď teda chcete uzavrieť sviatostný manželský zväzok, podajte si ruky a pred Pánom Bohom a jeho Cirkvou vyjadrite svoj manželský súhlas.

Podajú si ruky. Kňaz sa pýta najprv muža: Kňaz: M., beriete si (berieš si) M. za svoju manželku?
Muž: Beriem.
Kňaz: Sľubujete (sľubuješ) pred všemohúcim Bohom, že jej budete (budeš) verným manželom a že ju nikdy neopustíte (neopustíš) ani v šťastí ani v nešťastí, ani v zdraví ani v chorobe a že ju budete (budeš) milovať a ctiť po všetky dni svojho života?
Muž: Sľubujem.

Potom sa kňaz pýta ženy:
Kňaz: M., beriete si (berieš si) M. za svojho manžela?
Žena: Beriem.
Kňaz: Sľubujete (sľubuješ) pred všemohúcim Bohom, že mu budete (budeš) vernou manželkou a že ho nikdy neopustíte (neopustíš) ani v šťastí ani v nešťastí, ani v zdraví ani v chorobe a že ho budete (budeš) milovať a ctiť po všetky dni svojho života?
Žena: Sľubujem.

Potvrdenie kňazom
Kňaz, ktorý prijal súhlas novomanželov, potvrdí ich manželský zväzok. Položí štólu na spojené ruky novomanželov a hovorí:
A ja v mene svätej Cirkvi potvrdzujem,
že ste uzavreli sviatostné manželstvo,
a požehnávam ho v mene Otca i Syna, i Ducha Svätého.
Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje.
Všetci: Amen.

Prísaha novomanželov
Kňaz povie: Milí novomanželia, teraz prísahou potvrďte, čo ste si navzájom sľúbili.

Manžel položí dva prsty pravej ruky na kríž a hovorí:
Pred oltárom nášho Pána Ježiša Krista prisahám, že svoj manželský sľub dodržím.
Tak mi Pán Boh pomáhaj!

Hneď po ňom položí prsty pravej ruky na kríž manželka a hovorí:
Pred oltárom nášho Pána Ježiša Krista prisahám, že svoj manželský sľub dodržím.
Tak mi Pán Boh pomáhaj!

Odporúča sa, aby si už pred sobášom zadovážili vlastný kríž a potom ho umiestnili v spoločnej domácnosti na čestnom mieste.

Požehnanie a odovzdanie prsteňov
Kňaz vyzve novomanželov, aby mu predložili prstene na posvätenie. Miništrant drží tácňu, na ktorú novomanželia položia prstene.

Kňaz: Teraz vám požehnám snubné prstene.
Požehnaj, Pane, tieto prstene.
Žehnáme ich v tvojom mene,
aby tí, čo ich budú nosiť,
zachovávali neporušenú vernosť,
plnili tvoju vôľu,
zotrvávali v tvojom pokoji
a žili vo vzájomnej láske až do smrti.
Skrze Krista, nášho Pána.

Novomanželia: Amen.

Kňaz pokropí prstene svätenou vodou.

Manžel nastokne prsteň manželke na prst, pričom hovorí:
M., prijmi tento prsteň ako znak mojej lásky a vernosti v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Podobne manželka nastokne manželovi na prst jeho prsteň, pričom hovorí:
M., prijmi tento prsteň ako znak mojej lásky a vernosti v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Krstná matka novomanželky môže, kde je to zvykom, zahaliť novomanželku závojom.

Modlitba veriacich
Nasleduje modlitba veriacich. Možno použiť tu uvedený text alebo text z dodatku alebo aj iný, schválený biskupskou konferenciou. Ak by podľa rubrík omšového poriadku malo byť Krédo, nasleduje až po spoločných modlitbách. Kňaz od sedadla riadi spoločnú modlitbu.

Kňaz: Bratia a sestry, prosme nášho Pána Ježiša Krista, ktorý na svadbe v Káne urobil svoj prvý zázrak, aby zachoval v láske svoju nevestu Cirkev i týchto novomanželov a všetky manželstvá našej farnosti.

Pane, zachovaj týchto novomanželov vo vernosti, svornosti a v láske a daj, aby si navzájom pomáhali viesť príkladný kresťanský život.
R. Prosíme ťa, vyslyš nás.

Pane, veď svoju nevestu Cirkev k duchovnej dokonalosti, kráse a svätosti. Pane, daj, aby sa spravodlivými zákonmi chránilo po celom svete duchovné i hmotné dobro rodín a manželstiev.

Pane, daj, aby všetci manželia našej farnosti pamätali na svoj manželský sľub a prísahu pred tvojím oltárom.
Pane Ježišu, vyslyš naše prosby a pomáhaj týmto novomanželom i celému svoju ľudu, ktorý sa zhromažďuje v tvojom mene; zachovaj nás vo svojej láske, aby sme boli vždy tvoji, teraz i na veky vekov.
R. Amen.